

AZ ORSZÁGOS MŰSZAKI FEJLESZTÉSI BIZOTTSÁGRÓL

Zentai Béla

A tudományos és műszaki haladás meggyorsítása a szocializmust építő társadalomban rendkívül fontos közügy. A technikai haladás fokozott követelményeket támaszt a termelési kultúrával, minden dolgozó szakmai és általános képzettségével szemben.

Mindezek figyelembevételével hívta életre az MSZMP Központi Bizottsága javaslatára a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 1961. IX.14-én 1017/1961.sz. határozatával az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottságot, az OMFB-t. Az OMFB feladatát, hatáskörét, szervezetét és működését az 1962. január 27-i 1003/1962. számú kormányhatározat részletesen szabályozta akként, hogy

az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság, az OMFB népgazdasági jelentőségű műszaki fejlesztési kérdésekben a Minisztertanács tanácsadó szerve. Alapvető feladata, hogy az ipar, az építőipar, a közlekedés, továbbá a mezőgazdaság ipari vonatkozású területein műszaki fejlesztési feladatok megoldására tudományosan megalapozott, a legkorszerűbb technika és a gazdaságosság követelményeit kielégítő elképzeléseket és fejlesztési irányelveket /koncepciókat/ dolgozzon ki.

A határozat hangsúlyozza, hogy az OMFB nem a műszaki fejlesztés adminisztratív funkcionális szerve, tevékenysége nem helyettesíti a szakminisztériumok és más állami szervek műszaki fejlesztési munkáját és felelősségét. Az OMFB elsősorban olyan műszaki fejlesztési kérdésekkel foglalkozik, amelyek a népgazdaság több ágát érintik, megoldásuk különböző szervek összehangolt tervszerű együttműködését igényli.

Az OMFB főfeladatai közül kiemelkedik a távlati népgazdasági tervezés megalapozását szolgáló - műszaki-gazdasági tanulmányokra épített - fejlesztési irányelvek /koncepciók/ kidolgozása az Országos Tervhivatallal, a szakminisztériumokkal és a Magyar Tudományos Akadémiával szoros együttműködésben. Ezen kívül a Minisztertanács számára javaslatokat készít a műszaki fejlesztés meggyorsítása érdekében, véleményezi a műszaki fejlesztés tárgyában benyújtott előterjesztéseket, véleményt nyilvánít a népgazdasági tervezés során keletkező, a műszaki fejlesztés egészével vagy egyes fontos részleteivel kapcsolatban álló viták eldöntéséhez.

További fontos feladata az OMFB-nek a fontosabb termelési ágakban, a nemzetközileg - külön a szocialista országokban - már elért haladó műszaki színvonal vizsgálata abból a célból, hogy biztosítható legyen a beruházásoknak, a gyártmányoknak és a termelésnek a népgazdaság adott helyzetében gazdaságosan megvalósítható legfejlettebb műszaki színvonala.

Mindezekhez szükséges, és a határozat elő is írja, hogy az OMFB kísérelje figyelemmel és értékelje a világ legújabb, népgazdaságunk fejlődése szempontjából fontos tudományos és műszaki eredményeit, és tegyen javaslatokat azok hazai gazdaságos alkalmazására.

Mindezen főfeladatok ellátásához elengedhetetlenül szükséges volt, hogy az OMFB vegye kezébe a műszaki tájékoztatási és propaganda munka országos irányítását, és közvetlen felügyelete alá kerüljön át a Művelődésügyi Minisztériumtól az Országos Műszaki Könyvtár és Dokumentációs Központ.

A végrehajtott szervezeti intézkedések lehetővé teszik, hogy az OMFB a minisztériumok, elsősorban is az ipari tárca, a Művelődésügyi Minisztérium és a Pénzügyminisztérium támogatásával széles alapokon hozzáfogjon a műszaki-tudományos tájékoztatás, a bel- és külföldi tapasztalatok tanulmányozása és elterjesztése egész rendszerének - az eddigi alapokra és eredményekre támaszkodó - átgondolt, jelentős továbbfejlesztéséhez. Ez a feladat többéves szivós munkát igényel.

Ezek a feladatok természetesen messze meghaladják a műszaki könyvtárak és a szakirodalmi dokumentáció eddigi tevékenységi területeit, de minden félreértést elkerülendő, határozottan le kell szögezni, hogy a műszaki könyvtárügy jelentős továbbfejlesztése feltétlenül szükséges, és a műszaki tájékoztatás átfogó megszervezése sem a vállalatok, sem a népgazdaság szintjén nem mehet a műszaki könyvtárügy rovására.

Kétségtelen, hogy az elmúlt tizenöt év alatt, amióta 1947-ben a Magyar Mérnökök és Technikusok Szakszervezete a műszaki-tudományos dokumentáció ügyét első ízben intézményesen felkarolta, és 1949 óta, amikor a Magyar Tudományos Tanács keretében, illetve irányításával szervezett állami tevékenységgé vált a tudományos dokumentáció, sajnos nem volt töretlen vonalú ennek fejlődése. Az 1949-ben helyesen kialakított szervezési és módszertani elveket az ötvenes években jelentősen módosították, és ez is egyik okozója volt a baráti szocialista országokban elért fejlődéshez mérten tapasztalható elmaradásnak!

Jellegzetes, hogy - az egyébként előremutató - a könyvtárügy szabályozásáról szóló 1956. évi 5.sz. tvr. kizárólagosan a szakkönyvtárak feladatának tekinti a dokumentációs és tájékoztatási tevékenységet, de az 1018/1956.számú végrehajtási utasítás már csak igen röviden a szakirodalmi dokumentációról intézkedik.

E rövid tájékoztatásnak terjedelménél fogva nem lehet feladata értékelést adni az eddig elért eredményekről és a fennálló feladatokról. Arra azonban utalni kell, hogy a döntő feladat megteremtési a

vállalatoknál a műszaki és tudományos tájékoztatás átfogó megvalósításához szükséges előfeltételeket.

A műszaki-gazdasági tájékoztatás ügyét a baráti országok az utóbbi években átfogóan szabályozták. Ennek a feladatnak elvégzése - beható elemzés alapján - előttünk áll.

Az OMPB elnöke a munka előkészítésére haladéktalanul életre hívta az OMPB Dokumentációs Bizottságát, melynek alapvető feladata javaslat kidolgozása a műszaki szakirodalmi dokumentáció és információ országosan egységes rendszerére /állami és társadalmi szervezetre és módszereire/. A Bizottság összetétele olyan, hogy abban a központi és ágazati intézmények vezető szakemberei mellett résztvesznek az érdekelt társadalmi szervek aktivistái és vállalati szakemberek is. A bizottság a szükséghez képest albizottságokat alakít, vagy egyes szakértőknek ad megbízásokat egyes résztanulmányok elkészítésére, vizsgálatok elvégzésére.

Hangsúlyozni kell, hogy a továbbfejlesztésben és a műszaki tájékoztatás egész rendszere kiépítésében - mely az írásos, szóbeli és szemléltető eszközök komplex alkalmazását kívánja felhasználni - az eddigi eredményekre kell támaszkodnunk, a jelen helyzet és lehetőségeink reális értékeléséből kell kiindulnunk. Arra számítani lehet, és kell, hogy az Országos Műszaki Könyvtár és Dokumentációs Központnak miniszterelnökségi szerv közvetlen felügyelete alá kerülése az eddiginél nagyobb feladatokat és nagyobb felelősséget jelent, de ehhez nagyobb lehetőségeket is fog biztosítani. Az OMPB vezetősége bizik abban, hogy a műszaki könyvtárak, dokumentációs és tájékoztatási szervek dolgozói javaslatokkal, kezdeményezésekkel, további áldozatos, hivatásszerető munkájukkal támogatni fogják tevékenységét, és ezzel segítik hazánkban a szocializmus építésének gyorsítását.

Ehhez a munkához igen alapvető segítséget nyújt az, hogy a Magyar Szocialista Munkáspárt üzemi, intézeti és területi szervei, a napi sajtó, a Rádió és a TV, az MSZMP Központi Bizottsága és Politikai Bizottsága határozatainak végrehajtása és ellenőrzése során a műszaki propaganda és tájékoztatási tevékenység helyzetét minden szinten mind szélesebb körben pártellenőrzés alá vonják, és segítik munkájukkal.